

Talousmatematiikan perusteet, ORMS1030

Opettaja: Matti Laaksonen

1. välikoe keskiviikkona 16.11.2016

Ratkaise 3 tehtävää. Kokeessa saa olla mukana laskin ja taulukkokirja.

Huomautus kokeen valvojille. Tähän kokeeseen tulee korkeintaan 10 opiskelijaa. Kokeeseen ilmoittautumisesta on tiedotettu myöhään, joten on odotettavissa, että kaikki opiskelijat eivät ole ehtineet ilmoittautua ajoissa. Pyydän, että kaikki paikalle saapuvat otetaan kokeeseen mukaan. *Matti Laaksonen*

1. Sellu-pohjaisen raaka-aineen kysyntä on 1600 kg/vuosi. Raaka-aineen tilauskustannus on 45,00 euro/tilaus ja raaka-ainevaraston yksikköylläpitokustannus on 0,75 €/kg/kuukausi.

- (2p) Mikä on optimaalinen tilauserän koko?
- (2p) Mitkä ovat varastonhoidon kokonaiskustannukset vuodessa?
- (2p) Miten monta prosenttia 'tilauskustannukset' (vuodessa), 'ylläpitokustannukset' (vuodessa) ja kokonaiskustannukset' (vuodessa) muuttuvat, jos tilauserää kasvatetaan 10% optimiarvosta.

2. a) (2p) Mikä on kuukausijakson korkokanta, kun todellinen vuosikorko on 4.82%?

b) (2p) Mikä on todellinen vuosikorko, jos kuukausijakson korkokanta on 0,0035546735?

c) (2p) Laske tasaerälainan annuiteetti, kun laina-aika on 16 kuukautta, lainan määrä on 12 000€, laina hoidetaan kuukausittain ja lainaan liittyvä todellinen vuosikorko on 4.82%.

3. Yritys valmistaa q tuotetta viikossa. Kysyntäfunktio on $p = 140 - 0,010q$ ja vastaava rajakustannusfunktio on $MC(q) = 0,04q + 20$ ja kiinteät kustannukset ovat $FC = 50000$.

a) (2p) Millä tuotantomäärällä voitto on suurin?

b) (2p) Mikä on maksimivoitto?

c) (2p) Miten a- ja b-kohtien vastaukset muuttuvat, jos kiinteät kustannukset kasvavat 50%?

4. a) (3p) Määrittele lyhyesti sanallisesti y :n jousto x :n suhteen. (Kerro sanallisesti miten jousto lasketaan.)

b) (3p) Tuotteen hinta on nyt 18.00€ ja kysyntä 9 500 tuotetta kuukaudessa. Miten muuttuu tuotteen kysyntä, jos tuotteen hintaa nostetaan 0.90 eurolla, ja tuotteen kysynnän hintajousto on -2,5?

Kaavoja:

$$\frac{d}{dx}ax^n = n \cdot ax^{n-1}$$

Interpolointi:

$$f(x) \approx f(x_1) + \frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1}(x - x_1) = f(x_1) + \frac{x - x_1}{x_2 - x_1}(f(x_2) - f(x_1))$$

Varastomallit:

$$\begin{aligned} \text{perusmalli} \quad q_0 &= \sqrt{\frac{2KD}{h}} \\ \text{puutemalli} \quad q_1 &= q_0 \sqrt{\frac{h+s}{s}}, \quad M_1 = q_0 \sqrt{\frac{s}{h+s}}, \\ TC_1(q) &= \frac{KD}{q} + \frac{M^2h}{2q} + \frac{(q-M)^2s}{2q} \end{aligned}$$

Korkolasku:

yksinkertainen korkolasku:

$$K_t = (1 + it)K_0 = \left(1 + \frac{p}{100}t\right)K_0, \text{ kun } 0 < t < 1$$

koronkorkolasku:

$$K_t = (1 + i)^t K_0, \text{ kun } t = 1, 2, 3, \dots$$

jatkuva korkolasku:

$$K_t = (1 + i)^t K_0 = e^{pt} K_0, \text{ kun } t > 1 \text{ ja } (1 + i) = e^p$$

Jaksolliset suoritukset

$$\text{prolongointitekijä } s_{n,i} = \frac{(1+i)^n - 1}{i}$$

$$\text{diskonttaustekijä } a_{n,i} = \frac{(1+i)^n - 1}{i(1+i)^n}$$

$$\text{kuoletuskerroin } c_{n,i} = \frac{i(1+i)^n}{(1+i)^n - 1}$$

Tasaerälaina ja osamaksukauppa

annuiteetti: $k = c_{n,i}K_0$ osamaksuerä: $k = c_{n,i}(H - h + m)$

$$\sum_{k=1}^n (a_1 + (k-1)d) = n \cdot \frac{(a_1 + a_n)}{2}, \quad \sum_{k=1}^n a_1 q^{k-1} = \frac{a_1(1 - q^n)}{1 - q}$$

Rajatuotto ja kysynnän hintajousto

$$MR = p \cdot \left(1 + \frac{1}{\text{kysynnän hintajousto}}\right)$$